

Arviointikertomus 2023

Puumalan kunnan tarkastuslautakunta

Kuva: Jasu Mannonen

Sisällys

1	Puheenjohtajan katsaus.....	2
2	Tarkastuslautakunta.....	3
2.1	Tarkastuslautakunnan tehtävät	3
2.2	Tarkastuslautakunnan kokoonpano	3
2.3	Tilintarkastaja	4
2.4	Sidonnaisuuksien valvonta	4
2.5	Arvioinnin toteuttaminen.....	4
3	Vuoden 2022 arviointikertomuksen käsittely, toimenpiteet ja kommentit.....	5
4	Tavoitteiden toteutumisen arviointi vuonna 2023.....	5
4.1	Puumalan kunnan strategia	5
4.1.1	Painopiste: Saimaa	6
4.1.2	Painopiste: Yrittäjyys.....	7
4.1.3	Painopiste: Lapsiperheet.....	7
4.1.4	Painopiste: Hyvinvointi	8
4.1.5	Painopiste: Laatuasuminen	9
4.2	Hallinto- ja talouspalvelut	9
4.3	Elinvoimapalvelut	9
4.4	Henkilöstö.....	10
4.5	Talous	10
4.6	Kokonaisarvio valtuustokaudesta 2023	10
5	Yhteenveto.....	11

1 Puheenjohtajan katsaus

Puumalan kunnalle vuosi 2023 oli monellakin tapaa haasteellinen. Henkilöstön vaihtuvuus ja erityisesti Yhtenäiskoulun alueella henkilöstön pitkät poissaolot olivat haaste. Henkilökunnan vaihtuvuus aiheutti myöskin toimenkuvien muutoksia ja sen seurauksena menetettiin ns. hiljaista tietoa. Tämä näkyi erityisesti konserniyhtiöiden hallinnossa, jossa tapahtui virheitä ja jopa laiminlyöntejä.

Tilintarkastajien vaihtuminen johti siihen, että tilintarkastuksen lähestymiskulma muuttui ja johti siihen, että sisäisessä valvonnassa havaittiin puutteita sekä kunnan hallinnossa ja erityisesti konserniyhtiöissä. Toimenpiteitä näiden asioiden korjaamiseksi on aloitettu.

Kunnan taloushallinto ja taloustilanne ovat erinomaisessa kunnossa. Ylijäämiä on viime vuosina kertynyt runsaasti ja niiden optimaalista sijoittamista on syytä suunnitella pitkäjänteisesti. Tässä suunnittelussa pitää ottaa huomioon, että näihin ylijäämiin tai niiden käyttöön vaikuttavat valtiotavan päätökset.

Hyvinvointi- ja virkistyspalveluihin on kunta panostanut runsaasti ja tällä on suuri merkitys monipaikkaisten ja loma-asukkaiden vetovoimaan ja viihtyvyyteen, unohtamatta kuntalaisia. Sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuteen on syytä panostaa ja pyrkiä säilyttämään lähipalvelut mahdollisimman hyvin. Tämä on myöskin paitsi kuntalaisten etu, tärkeä vetovoimatekijä monipaikkaisille ja loma-asukkaille.

Kunta on merkittävästi panostanut Puumalan näkyvyyteen ja yritystoiminnan tukemiseen. Kokonaisuutena kunnan hallintoa on hoidettu hyvin.

Pentti Lautala
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2 Tarkastuslautakunta

2.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Kuntalain lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävistä määrätään kunnanvaltuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunnan tulee kuntalain 121 §:n mukaan:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopistealueena vuonna 2023 olivat:

- hallinto- ja talouspalvelujen toimiala
- elinvoimapalvelut

2.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Valtuusto on valinnut 16.8.2021 (25 §) tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 2021–2025. Lautakuntaan kuuluu viisi jäsentä, joista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on oltava valtuutettuja.

Lautakunta on arviointivuoden ajan toiminut seuraavassa kokoonpanossa:

Varsinaiset jäsenet:

Jaakko Kunttonen, pj.
Pentti Lautala, pj. 13.11.2023 alkaen
Mari Granfelt, vpj.
Pirkko Ihanamäki
Sakari Niemi
Samu Virtanen

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Pentti Lautala, 12.11.2023 saakka
Osmo Huhtala, 18.12.2023 alkaen
Eine Kostainen
Riitta Söderström
Sirpa Lasaroff
Eero Luukkonen

Sihteerinä ja pöytäkirjanpitäjänä on toiminut palveluneuvoja Jaana Kontio.

Tarkastuslautakunta kokoontui 12 kertaa vuoden 2023 aikana.

2.3 Tilintarkastaja

Kunnan tilintarkastusyhteisönä toimi tilikaudella 2023 Itä-Suomen Tilintarkastus Oy, päävastuullisena tilintarkastajana HT, JHT, KTM Timo Nuutinen.

Tarkastuslautakunta seurasi tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista. Tilintarkastaja esitteli lautakunnalle tarkastussuunnitelmansa ja raportoi tarkastuslautakunnalle tilikautta 2023 koskevista asioista.

2.4 Sidonnaisuuksien valvonta

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu valvoa luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Lautakunta käsitteli ja saattoi valtuustolle tiedoksi tilikaudella 2023 sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

2.5 Arvioinnin toteuttaminen

Arviointia suorittaessaan lautakunta on perehtynyt talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan, puolivuotisraporttiin, henkilöstöraporttiin ja tilinpäätökseen. Lautakunnan käytössä ovat olleet myös kunnanhallituksen ja valtuuston esityslistat ja pöytäkirjajäljennökset sekä lautakuntien pöytäkirjajäljennökset.

Tutustumiskäynnit ja kuultavat viran- ja toimenhaltijat:

- asuntosihteeri Maiju Hallivuo
- muuttoagentti Seija Paksu
- markkinointipäällikkö Tuula Vainikka
- projektipäällikkö Jasu Mannonen
- kunnanjohtaja Niina Kuuva
- hallintopäällikkö Mervi Kelloniitty
- taloussihteeri Helena Hulkkonen

- vierailut: Saimas Spinnery Oy, toimitusjohtaja Sanski Matikainen
- Pistohiekkä Resort, toimitusjohtaja Tomi Närhinen
- Koivuranta ja Rantakoti, palveluesihenkilö Liisa-Leena Vidman

Tarkastuslautakunta tutustumiskäynnillä Saimas Spinnery Oy:n toimintaan helmikuussa 2023.

3 Vuoden 2022 arviointikertomuksen käsittely, toimenpiteet ja kommentit

Tarkastuslautakunta tutustui kunnanhallituksen antamaan vastineeseen koskien tarkastuslautakunnan vuoden 2022 arviointikertomuksessa pyydettyjä lisäselvityksiä.

Tarkastuslautakunta totesi kunnanhallituksen paneutuneen vastineiden antamiseen ja saaneensa riittävät vastaukset esittämiinsä kysymyksiin.

4 Tavoitteiden toteutumisen arviointi vuonna 2023

4.1 Puumalan kunnan strategia

Kuntalain mukaan kuntien tulee määritellä strategioiden arviointi ja seuranta. Puumalan kunnanvaltuusto on hyväksynyt 13.6.2022 kuntastrategian vuosille 2022-2026.

”Saaristokunta Puumala 2026 on uuden työn ja rohkeiden ratkaisujen kunta, joka on hyvinvoivien ihmisten turvallinen koti Saimaalla”.

Tarkastuslautakunta pohjaa arviointinsa Puumalan kunnan strategiaan 2026.

4.1.1 Painopiste: Saimaa

Painopistettä koskevat tavoitteet:

- Pistohiekalle rakentuu alueen erityispiirteitä kunnioittavaa hyvinvointimatkailua ja alueen palvelut monipuolistuvat.
- Laiturikapasiteettia kasvatetaan sekä kirkonkylässä että Pistohiekalla.
- Satamapalvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja satama-alueen palvelutyylillä ja -kulttuuri tunnetaan ensiluokkaisuudestaan.
- Saimaa Geopark tunnetaan kansainvälisenä matkailualueena, johon alueen yritykset ovat toimintoihin kiinnittyneet.
- Reitistöinfrastruktuurin laajentuminen ja huolto maanomistajien, kuntien, yrittäjien ja yhteisöjen yhteistyöllä.
- Kirkonkylän ja sataman yleissuunnitelman toimenpiteitä viedään päätöksentekoon ja toteutukseen koko strategiakauden.

Tarkastuslautakunnan kommentit:

Pistohiekan Caravan -alue on rakennettu ja avattu. Pistohiekalla suunnitelmat venesataman laajentamisen osalta on tehty. Alueen tiestön päällystäminen on suositeltavaa.

Vierasvenesataman viihtyvyyteen ja vetovoimaisuuteen on edelleen kiinnitettävä huomiota esim. isojen risteilyalusten kiinnittymisten mahdollistamiseen.

Saimaa Geopark on edennyt strategian mukaisesti.

Puumalan Saaristoreittiä on yhdistetty moniin muihin pyöräilyreitteihin Etelä-Savossa ja Etelä-Karjalassa.

4.1.2 Painopiste: Yrittäjyys

Painopistettä koskevat tavoitteet:

- Turvallinen elinkeinopoliittinen toimintaympäristö.
- Kunta toimii yritysten kumppanina yritysten perustamis-, kasvu- ja kehittämisvaiheissa.
- Kunta toimii yrittäjän tukena omistajanvaihdoksissa.
- Yritysvaikutusten arvioinnin käyttäminen.
- Mahdollistetaan osaavan työvoiman saavuus yrityksille.
- Monipaikkayrittäjyyden edistäminen.
- Uudet, eri toimialojen yritykset sijoittavat merkittävästi Puumalaan.
- Kunnan ja yrittäjien vuorovaikutusten lisääminen mm. yrittäjien tapaamisilla ja toimitiloihin tutustumisilla.

Tarkastuslautakunnan kommentit:

Kunnan tulee huolehtia yritystoiminnan edellytysten parantamisesta ja kunnan omistamien tilojen asianmukaisista toimintaolosuhteista, esim. Saimas Spinneryn tilat.

Kunnan ja yrittäjien yhteistyötä on ollut runsaasti, esim. infotilaisuudet neljä kertaa.

Uusien yritysten määrässä on ollut maltillista kasvua. Uusien yritysten houkuttelua on syytä vahvistaa.

4.1.3 Painopiste: Lapsiperheet

Painopistettä koskevat tavoitteet:

- Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin toimeenpano, jalkauttaminen ja vaikutusarviointien toteuttaminen.
- Lapsen oikeuksien toteutuminen kaikkien lasten kohdalla, etenkin haavoittuvassa ja syrjäytymisuhan alla olevilla.
- Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen etsivän nuorisotyön avulla.
- Toiselle asteelle siirtyvää nuorta ja hänen perhettään tuetaan.
- Yrittäjyyskasvatuksesta tehdään entistä näkyvämpää ja monipuolisempaa koko perusopetuksessa.

Tarkastuslautakunnan kommentit:

Unicefin- lapsiystävällinen kunta status on saatu. Pitää myöskin huolehtia, että status saadaan säilytettyä.

Lapsivaikutusten arviointi on laitettava toimeen, koska syntyvyys ja lapsien määrä on lisääntynyt kunnassa.

Lasten oikeuksiin perehdyttäminen henkilöstön ja luottamushenkilöiden suhteen ei ole toteutunut.

Toiselle asteelle siirtyvien nuorten ja heidän perheidensä tuen riittävyttä on selvitettävä (esim. opinnäytetyönä). Onko tarvetta lisävalmennukselle ennen toiselle asteelle siirtymistä?

Yrittäjyyskasvatus on toteutunut osin ja sen sisältöä on kehitetty.

4.1.4 Painopiste: Hyvinvointi

Painopistettä koskevat tavoitteet:

- Onnellinen ja toimintakykyinen kuntalainen.
- Vahvistetaan kuntalaisten ja monipaikkaisten ihmisten osallistumismahdollisuuksia kunnan kehittämiseen.
- Kansalaisopiston kurssitarjonnan uudistaminen ja monipuolistaminen.
- Puumalassa toimii hyvinvointiasema ja soten digipalvelut ovat helposti vaki- ja vapaa-ajan asukkaiden saatavissa myös hyvinvointialueelle siirtymisen jälkeen.
- Pelastustoimi ja ensihoito palvelevat 24/7 Puumalassa myös hyvinvointialueelle siirtymisen jälkeen.
- Puumala tunnetaan erinomaisesta asiakaspalvelusta.
- Kestävä kuntatalous

Tarkastuslautakunnan kommentit:

Kunta on panostanut kuntalaisten ja vapaa-ajanasukkaiden sekä työntekijöittensä hyvinvointiin. Työntekijöille on mm. järjestetty työsuhdepolkupyöräretu.

On pidettävä huolta siitä, että laadukkaat ja monipuoliset hyvinvointi- ja terveyspalvelut säilyvät myös jatkossa ja ovat helposti saatavilla.

Kansalaisopiston tuntimäärä ja opiskelijämäärä ovat positiivisesti kasvaneet. Miehille soveltuvaa kurssitarjontaa tulee lisätä ja monipuolistaa.

Asiakaspalvelu toimii kunnassa hyvin. Kunnan kotisivut ovat hyvät ja monipuoliset. Onko mahdollista, että kotisivujen kielivalikoima voisi laajentua?

4.1.5 Painopiste: Laatuasuminen

Painopistettä koskevat tavoitteet:

- Asiakslähtöinen lupa- ja kaavoitusprosessi.
- Edistetään kerrostalo- ja rivitaloasumisen asuntotuotantoa.
- Kasvatetaan omarantaisten tonttien tarjontaa.
- Edistetään vapaa-ajan asuntojen muuttamista vakituisiksi asunnoiksi.
- Mahdollistetaan senioreiden yhteisöllistä asumista.
- Toimivat tietoliikenneyhteydet.

Tarkastuslautakunnan kommentit:

Lupa- ja kaavoitusprosessit ovat saaneet kiitosta.

Onko Peippolan tulevasta käytöstä tehty suunnitelmia?

Missä mallissa olivat kerros- ja rivitalojen kuntokartoitukset vuoden lopussa?

Omarantaisten tonttien hankkimista on syytä harkita. Onko mietitty, että haja-asutusalueilta voitaisiin hankkia omarantaista tontteja?

Tietoliikenneyhteyksiä on kehitetty ja pitää kehittää edelleen kuntalaisille tasapuolisesti. Eri osissa kuntaa on eriasteisia yhteyksiä. Puumalan maantieteelliset erityispiirteet aiheuttavat haasteita tietoliikenneyhteyksille.

4.2 Hallinto- ja talouspalvelut

Henkilöstön vaihtuvuuden ja pitkien poissaolojen vuoksi riskitaso on noussut ja tästä on seurannut myös ongelmia esim. sisäisen valvonnan, erityisesti konserniyhtiöiden kirjanpidossa. Työssäjaksamiseen on erityisesti kiinnitettävä huomiota mm. koulutuksella ja kiinnittämällä huomiota kunnan sisäisiin henkilöstösuhteisiin. Työntekijöiden työkuorma on pidettävä kohtuullisena.

4.3 Elinvoimapaalvelut

Elinkeinojen kehittäminen on ollut aktiivista ja markkinointia on tehty laajalti. Visit Finland on tuonut positiivista näkyvyyttä Puumalan kunnalle. Verkkosivujen netti-kauppa on osoittautunut toimivaksi ja hyväksi. Voisiko liikenneyhteyksiä kehittää, esim. asiointiliikenne?

4.4 Henkilöstö

Henkilöstön eläköityessä on tarkasteltava tarkoin tehtävän tarpeellisuutta jatkossa.

	2019	2020	2021	2022	2023
hallintopalvelut	13,08	10,29	11,14	12,28	11,4
hyvinvointipalvelut	39,46	39,24	41,51	41,19	39,7
tekniset palvelut	33,32	33,26	37,22	33,47	18,0
kansalaisopiston tuntiopettajat	2,70	2,40	2,22	2,73	2,91
YHTEENSÄ	88,56	85,19	92,09	89,67	72,01

- 2023 tekniset palvelut sisältää 0,31 henkilötyövuotta palkkatuella työllistettyjä.
- 2022 hallintopalvelut sisältävät 0,75 ja tekniset palvelut 0,89 henkilötyövuotta palkkatuella työllistettyjä.
- 2021 hallintopalvelut sisältävät 0,39 ja tekniset palvelut 0,86 henkilötyövuotta palkkatuella työllistettyjä.
- 2020 hallintopalvelut sisältävät 1,98 henkilötyövuotta palkkatuella työpajalle työllistettyjä. Työllistäminen oli vuoden aikana vähäistä koronapandemian vuoksi.
- 2019 hallintopalvelut sisältävät 4,28 henkilötyövuotta palkkatuella työllistettyjä. Lisäksi hallintopalveluissa on saatu työllistämistukea 0,97 henkilötyövuotta, hyvinvointipalveluissa 0,03 ja teknisissä palveluissa 0,5 henkilötyövuoden palkkaan.

4.5 Talous

Puumalan kunnan talous on hyvässä kunnossa ja kunnalla ei ole lainaa ja varauksista huolimatta tilikauden ylijäämä oli 1 358 422,35 €.

Kunnan kirjanpito on tarkastettu Itä-Suomen Tilintarkastus Oy:n toimesta, vastuullisena tilintarkastajana HT, JHT, KTM Timo Nuutinen. Raportoinnissa ja tarkastuksessa ei ilmennyt mitään huomautettavaa ja tilintarkastaja esittää tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille.

Kunnassa on tulossa mittavia investointeja, satama ja keskusta mukaan lukien. Investointien aikatauluttaminen ja toimenpidejärjestys on tarkkaan harkittava.

4.6 Kokonaisarvio valtuustokaudesta 2023

Kuntaa on hoidettu sekä viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden toimesta hyvin ja yhteistyö on ollut sujuvaa. Päätöksenteossa on pyritty ennakoimaan tulevaa ja riskeihin on varauduttu.

5 Yhteenveto

Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitusta antamaan vastineen tästä arviointikertomuksesta 27.9.2024 mennessä.

Tarkastuslautakunta kiittää toimialojen viranhaltijoita ja työntekijöitä hyvin hoidetusta menneestä vuodesta sekä kiittää luottamushenkilöitä, kunnanjohtoa ja tilintarkastajaa hyvästä yhteistyöstä.

Puumalassa 10.6.2024

Pentti Lautala
puheenjohtaja

Mari Granfelt
varapuheenjohtaja

Pirkko Ihanamäki
jäsen

Sakari Niemi
jäsen

Samu Virtanen
jäsen